

TONI CUCARELLA

Cap a l'alternança del partit únic

Després de vuit anys de Govern del PP, primer amb suport de CiU i posteriorment amb una còmoda majoria absoluta, la democràcia a l'estat espanyol és a la UCI. El PP ha usat el seu poder absolut per retallar les llibertats democràtiques, ha emprès polítiques de forta regressió social i s'ha definit com un partit al servei del negoci de les grans empreses. Fóra desitjable, per tant, a fi de recuperar aire democràtic i equilibri social, que Rajoy no revalidara una nova majoria absoluta per al PP.

Malgrat que massa sovint actua subordinant-se a la política del PP, qui té la responsabilitat d'aquest canvi és el PSOE. Les enquestes, però, situen Zapatero a prou distància de l'hereu d'Aznar, i tot sembla indicar que no el superarà. És possible, això sí, que Rajoy no assolisca la majoria absoluta, i alguns indicadors apunten en aquest sentit. Per això resulta tan decebedora l'afirmació de Zapatero que no governarà si no trau més vots que Rajoy. No se'ns escapa que el que pretén és apel·lar al vot útil, però hi ha altres maneres més intel·ligents d'apel·lar-hi. Podem valorar l'estratègia de Zapatero com una aposta de perdedor que s'ho juga tot a una sola carta, malgrat que sobre la taula puguem donar-se altres possibilitats de joc, a les quals renuncia de bestreta. Potser perquè els seus notables –Bono i Ibarra entre els més cridaners– són contraris a un escenari polític a la catalana, es neguen a haver de governar amb el suport de l'esquerra no espanyolista, com s'ha demostrat en l'"acorralament i enderrocament" que han promogut contra Carod-Rovira –fent seguiment del PP– i contra l'estabilitat del pacte tripartit. Aquesta pressió deixa entreveure que en el cas, tot i que improbable, que el PSOE assolira una majoria absoluta, les relacions amb les nacions perifèriques de l'estat no serien gaire més fluides del que ho són ara. Al capdavant, alguns dels notables de què s'ha envoltat Zapatero són intercanviables, quasi al cent per cent, amb els del PP. No fóra descartable tampoc, si el PP i el PSOE no assolixen majories absolutes, que puguem avenir-se per pactar un Govern de "concentració nacional",

amb l'objectiu d'impedir que els partits nacionalistes condicionen la política estatal. Al cap i a la fi, els seus programes socials i econòmics no són tan distants. Si poden posar-se d'acord en allò substancial en matèria econòmicosocial, ja ho estan prèviament en allò nacional: "Espanya, Unidad de Destino."

Amb tot, ni que siga a benefici d'inventari, paga la pena pensar en altres possibilitats que no siguin les majories absolutes d'un o altre. En aquests moments, l'únic aliat clar amb què compta el PP per conformar una majoria de govern és Coalició Canària, però només els serviria en el cas d'una majoria a prop de l'absoluta. Pel que fa a altres partits que anteriorment havien donat un cert suport al PP, com el PNB i CiU, amb el primer té unes relacions impossibles, i pel que fa a la dreta catalana, tot i haver declarat que no descarten un pacte amb el PP, no és el mateix pactar-hi com a Govern de la Generalitat que a l'oposició, ja que no podrien rendibilitzar l'acord entre els dos executius, i el preu que hauria de pagar la federació nacionalista de Mas i Duran pel suport al PP a canvi de no-res per a Catalunya potser seria excessiu.

El PSOE ha dit, doncs, que no governarà si no trau més vots que el PP. Però en el cas que ho aconseguira –fita improbable–, amb qui governaria? Si només necessitava el suport d'Izquierda Unida, encara podria salvar els mobles perquè no li caldrien altres aliats, que en aquest cas podrien ser el BNG, la Chunta i Esquerra Republicana, perquè les relacions amb el PNB –i amb Eusko Alkartasuna– tampoc no passen pel seu millor moment a causa del pla Ibarretxe. Si atenem a les possibilitats que aportarien cadascú a un possible pacte d'esquerres, és clar que, a tenor del creixement que li auguren les enquestes, Esquerra Republicana pot ser el partit decisiu per a un canvi de Govern, de recuperació, per tant, de les llibertats democràtiques i d'una política social i econòmica diferent de l'actual. Per tant, la pilota està a hores d'ara en la teulada del PSOE. Seran els seus notables els que hauran de decidir si a la fi es desdiiuen de

no fer Govern si no és en solitari, i si s'avenen a fer el cor fort per governar amb el suport, i les condicions, d'Esquerra Republicana i altres formacions de l'esquerra nacionalista.

Tampoc no hauríem de perdre de vista què pot succeir al si del PSOE en el cas d'una derrota contundent de Zapatero. Bono, Ibarra i els seus aliats li passaran comptes. Qui pagaria els plats trencats seria el Govern tripartit de Catalunya. De fet, la recent crisi ha estat provocada més pel "foc amic" dels notables de Zapatero, els quals han evidenciat que són més enemics del tripartit que el propi PP, amb el qual tenen moltes coincidències. La més sòlida de totes, el projecte d'una Espanya "puramente constitucional", on les perifèries són tolerades mentre no tinguen opinions diferents de les seues.

Els que pensen que Zapatero és una alternativa a Rajoy han de tenir clares quines són les concomitancies que existeixen entre el partit que governa Espanya i el de l'oposició majoritària. Siga com siga, i al marge de les afirmacions apriorístiques fetes per Zapatero, si hi ha d'haver una transformació a l'estat espanyol, en un sentit social i sobretot de reconeixement de la realitat plurinacional, cal que l'esquerra nacionalista aconseguisca una representació determinant, especialment pel que fa a Esquerra Republicana, que pot ser decisiva com més elevat siga el nombre de diputats que obtinga en aquestes eleccions. Llavors veurem si el PSOE s'atreveix a permetre un nou Govern del PP o aposta per un marc estatal més democràtic i més d'esquerres. En tot cas, si se'n desdiiu, davant uns resultats electorals que propiciarien un possible Govern del PSOE amb el suport de l'esquerra nacionalista, aleshores Zapatero hauria de ser coherent i no postular-se com a president del Govern espanyol. Però, amb vista del que ha succeït a Catalunya, el panorama postelectoral podria donar un Govern de "concentració nacional" PP-PSOE. I tot seguit, el futur polític a l'estat espanyol apuntaria cap a l'alternança d'un partit únic amb dues sigles diferents.

Toni Cucarella és escriptor